

1. RATUSZ MIEJSKI (Rynek 1)

Ratusz został wybudowany w 1894 r. W 2005 r. obiekt zmodernizowano i nadano mu kształt, który obecnie możemy podziwiać. Natomiast w części parterowej ratusza zachowały się piękne detale architektoniczne i motywy dekoracyjne pamiętające jeszcze czasy jego powstania, czyli z końca XIX wieku. Są to fantazyjnie wygięte formy czerpiące swoje bogactwo ze świata flory (liście) oraz fauny (węże, głowy o rozpuszczonych, falujących włosach). W przedsionku ratusza znajdują się portrety dwóch zasłużonych ustroniaków – burmistrza Andrzeja Brody i sekretarza gminy Jerzego Lazara. Obecnie ratusz jest siedzibą Urzędu Miasta Ustroń i Rady Miasta Ustroń. Burmistrzem Miasta Ustroń jest Przemysław Korcz, a przewodniczącym Rady Miasta Ustroń – Marcin Janik.

Przykładowe pytania:

W 2005 r. ratusz w Ustroniu został odnowiony. Jednak do dnia dzisiejszego pozostały elementy pamiętające czasy jego powstania, czyli z końca XIX wieku. Jakie to elementy?

Są to: liście, węże, głowy, zdobienia roślinne.

W przedsionku ratusza wiszą portrety dwóch zasłużonych ustroniaków. Kogo przedstawiają i kim byli Ci ludzie?

Andrzeja Brodę – burmistrza Ustronia i Jerzego Lazara – sekretarza gminy Ustroń.

2. BUDYNEK-SIEDZIBA „CENTRUM POD JEDNYM DACHEM” (Rynek 4)

Budynek powstał w 1902 r. Posiada piękną, bogato zdobioną fasadę (ścianę zewnętrzną, gdzie znajduje się główne wejście). Przez lata nic się nie zmieniło w jego wyglądzie. W 2011 r. przeszedł gruntowny remont i dzisiaj jest jednym z najpiękniejszych obiektów w Ustroniu. Pierwotnie budynek służył jako Szkoła Publiczna nr 1. Obecnie w „Centrum pod jednym dachem” mieszczą się m.in. Miejska Biblioteka Publiczna im. Jana Wantuły oraz redakcja tygodnika „Gazeta Ustrońska”. Dzisiaj największą atrakcją obiektu jest mural znajdujący się od strony ul. Andrzeja Brody, przedstawiający wnętrze biblioteki. Jest to jedno z największych malowideł ściennych w Polsce.

Przykładowe pytanie:

Przy rynku znajduje się pięknie odnowiony budynek zwany „Centrum pod jednym dachem”. Co się w tym budynku mieściło pierwotnie?

Szkoła Publiczna nr 1.

3. DOM BURMISTRZA USTRONIA ANDRZEJA BRODY – SIEDZIBA PIERWSZEGO URZĘDU GMINY USTRONŃ (ul. Marii Konopnickiej 7)

Dom wzniesiony został w 1870 r. Jego pierwszym właścicielem był Andrzej Broda – znany i zasłużony ustronński działacz społeczny oraz samorządowy, długoletni członek Wydziału Gminnego. W latach 1882-1901 Andrzej Broda był burmistrzem Ustronia. Burmistrz był także inicjatorem wybudowania w Ustroniu ratusza. Należy bowiem zaznaczyć, iż w początkach swojego urzędowania, kiedy jeszcze nie było ratusza, Andrzej Broda przyjmował petentów właśnie w swoim domu, (który widzimy na zdjęciu). Jego biuro mieściło się w jednym z pomieszczeń na parterze budynku. Do dnia dzisiejszego zachowała się zabytkowa tablica z tego okresu, kiedy dom Andrzeja Brody pełnił funkcję Urzędu Gminy Ustronń.

Przykładowe pytanie:

Co się znajdowało w domu burmistrza Andrzeja Brody?

Pierwszy Urząd Gminy Ustronń.

4. DAWNY DOM TOWAROWY KUPCA GUSTAWA SILBERMANNA (ul. Ignacego Daszyńskiego 4)

Kamienicę zbudował pod koniec XIX wieku bogaty żydowski kupiec Gustaw Silbermann. Był to pierwszy dom towarowy w Ustroniu, który istniał w latach 1898-1939. Gustaw Silbermann był znakomitym kupcem i jak nikt inny umiał polecać i sprzedawać swój towar – a handlował odzieżą i tekstyliami, zwanymi kiedyś materiałami łokciowymi, gdyż jednostką miary był łokieć (długość mierzona od łokcia do końca palca środkowego). Najstarsi mieszkańcy Ustronia pamiętają, że każdy, kto kupił coś u Silbermanna dostawał cukierka. Natomiast w poniedziałki, jak tylko pojawił się w sklepie pierwszy klient, pan Silbermann nie wypuścił go, dopóki czegoś nie kupił. Obniżał przy tym tak bardzo ceny, że dobrej jakości towar można było wtedy nabyć u niego za przysłowiowe grosze.

Przykładowe pytanie:

Przy rynku znajduje się dawna kamienica żydowskiego kupca (tam, gdzie dzisiaj jest m.in. drogeria „Alicja”). Jak się nazywał ten kupiec i czym handlował?

Gustaw Silbermann. Handlował odzieżą i tekstyliami, zwanymi kiedyś materiałami łokciowymi.

5. MIEJSKI DOM KULTURY „PRAŻAKÓWKA” (ul. I. Daszyńskiego 28)

Historia „Prażakówki” sięga przełomu XVII i XVIII wieku, kiedy to na jej miejscu stała drewniana karczma należąca do rodziny Cholewów. Pod koniec XIX wieku karczmę tę zakupił Jerzy Prażak. Był on wówczas bardzo znaną postacią w Ustroniu – prywatnym przedsiębiorcą, właścicielem jednego z pierwszych samochodów. Przed śmiercią Jerzy Prażak sprzedał karczmę Zborowi Ewangelickiemu, który na jej miejscu wznosił w latach 1922-1934 obecny obiekt. Dzisiaj mieści się w nim Miejski Dom Kultury „Prażakówka” – a jego nazwa, wywodząca się od nazwiska Jerzego Prażaka – pozostała.

Przykładowe pytania:

Jakie pasje (hobby) miał przedsiębiorca Jerzy Prażak?

Był miłośnikiem samochodów. Był jedną z pierwszych osób w Ustroniu, które posiadały samochód. Robił skarpetki wełniane na drutach, gwaro nazywane „kopytkami”.

Od kogo pochodzi nazwa Miejskiego Domu Kultury „Prażakówka” i kim była ta osoba?

Od nazwiska Jerzego Prażaka. Jerzy Prażak był przedsiębiorcą.

6. DAWNA WILLA RODZINY BLANKÓW (ul. Michała Grażyńskiego 31)

Tajemnicza willa z wieżyczką na Zawodziu została zbudowana w 1905 r. Jej pierwszymi właścicielami byli Helena i Henryk Blankowie. Henryk Blank był bogatym przemysłowcem i posiadał między innymi fabrykę octu. Państwo Blankowie mieli jedyną córkę – Marię Wilhelminę zwaną Manią, z osobą której związana jest pewna romantyczna, a zarazem tragiczna historia z 1911 r. Otóż Mania będąc w wieku 16 lat zakochała się w pewnym wojskowym poznanym w Wiedniu. Młodzi postanowili się pobrać, lecz rodzice Mani nie zgodzili się na ślub. Dlatego też narzeczeni postanowili w wyznaczonym dniu, o określonej godzinie popełnić samobójstwo. Czy młodzieniec dotrzymał słowa, nie wiadomo. Natomiast Mania zastrzeliła się w willi na Zawodziu. Od tego czasu wśród mieszkańców Ustronia krąży legenda o duchu tragicznie zmarłej Mani, który podobno straszy w willi. Po śmierci córki państwo Blankowie sprzedali dom, który nazywał się później „Natalia”, a następnie – „Basieńka” i „Ruth”.

Przykładowe pytanie:

Kto wybudował willę z wieżyczką na Zawodziu, z którą związana jest pewna tragiczna historia?

Rodzina Blanków.

7. MUZEUM REGIONALNE „STARA ZAGRODA” (ul. Ogrodowa 1)

Rodowód drewnianych zabudowań Muzeum Regionalnego „Stara Zagroda” sięga połowy XVIII wieku. Pod koniec XX wieku zostały one zrekonstruowane (gdyż stare budynki były już bardzo zniszczone) w pierwotnym wyglądzie na podmurówce z kamienia. Są to obiekty zabytkowe – unikatowe w skali Ustronia. Obecnie znajduje się w nich prywatne muzeum etnograficzne, prezentujące zbiory związane z kulturą ludową Śląska Cieszyńskiego.

Przykładowe pytanie:

Z którego wieku pochodzi budynek Muzeum „Stara Zagroda” i co Muzeum prezentuje?

Z połowy XVIII wieku. Prezentuje zbiory etnograficzne, czyli związane z kulturą ludową Śląska Cieszyńskiego.

8. KOBIECY I MĘSKI STRÓJ LUDOWY (CIESZYŃSKI)

Podstawowe elementy kobiecego stroju ludowego mieszkanek Ustronia.

Kobiety – mężatki na głowę wkładały biały **czepiec**. Na czepiec zakładały jedwabną chustkę – **szatkę**. Rodzaj bluzki stanowił biały **kabotek** o dużych, bufiastych rękawach. Na kabotek zakładana była **suknia cieszyńska**, składająca się z pięknie haftowanego, aksamitnego, najczęściej czarnego **żywotka**, zapinanego z przodu **hoczkami**, oraz marszczonej długiej spódnicy, obszytej u dołu niebieską wstęgą – **lymkóm**. Na suknię ustronianka zakładała **fortuszek**. Suknię w pasie okalano **przeposkóm**, czyli wstążką związaną na kokardę, której końce sięgały długości fortuszka.

Podstawowe elementy męskiego stroju ludowego mieszkańców Ustronia.

Męski strój ludowy składał się z białej **koszuli** ubieranej przez głowę, na którą nakładana była kamizelka – **westa**. Do tego spodnie – **galoty**. Na głowę mężczyźni wkładali kapelusz – **kłobuk**.

Przykładowe pytanie:

Wymień podstawowe elementy kobiecego i męskiego stroju ludowego (cieszyńskiego) noszonego przez mieszkanki i mieszkańców Ustronia.

Odsyłam do zamieszczonych powyżej obrazków i zawartych w nich opisów.
